ברננה. מפני רינון ועוד גבי מדם לא תמרינן ליה הוסף ולא דמי לנטען על פחת פיסם[ו] דהתם הוחיל והוציאה בעלה מפני זה והלך זה ונשתה מכוער הכבר: **מתני' וכולם.** התכס והמגיח גט והמעיד בשתה להשיאה תתנן נהן לה יכנום[ט]: **שהיו לה בת נשים.** בשעת מעשה ומתו לאחר זמן מותרות לו לינשא לה דהשתא ליכא משד שהרי בשעה שהעיד בה העד או שתכרה תכס היתה לפחות קיימת ולא ליבא לא זו נתכוון: **וכולן.** הנשים הללו: **שניאשו.** לאחרים כשתכרה תכס או כשהעיד עד במיתת בעלה ומתו הבעלים הנשיים: **מותרות לינשא.** לתכס ולעד ולמגיח גט: **וכולן.** הנשים הללו מותרות לבניהם או לאחיהם של אלו המתיירים אותן ואין אסורות אלא להן לבדן: **גמ' ונתגרשו לא.** דע"י שנתן את עיניו זו שהעיד גירש את אשתו: **לא.** דתתני אפי' נתגרשו כגון דהוי להו קטטה מקמי דהי דעדיין לא נתן דעתו על זאת: ר"ג **ואיבעית ליתא אידי ואידי דלא הוו להו קטטה: לא.** דתתני נתגרשו לא בדאורגיל הוא קטטה שהוא המחיל להקניט את אשתו: **והא.** דתתני אפי' נתגרשו בדאורגילה היא קטטה שהיא הקניטתו תחלה: **קס"ד מיפה אמיפה.** הא דתתני וכולן שנישאו לאחרים ומתו הכי נמי קאי לרישא דתתני[י] את הרגניזה להא דתתני[כ] את הרגניזה לא יצא את אשתו ותתני לסוף שהוחזק בה שנתאלמנו מותרות לינשא להם[ל] וכולן מותרות לבניהם או לאחיהם: **גמ'** מתו אין נתגרשו לא אמר ליה רב הלל לרב אשי והתניא אפי' נתגרשו לא קשיא הא דהואי קטטה הא דלא הואי קטטה ואיבעית אימא הא והא דלא הואי קטטה ולא קשיא הא דארגיל הוא הא דארגילה היא: וכולן שנישאו וכו': קס"ד מיתה אמיתה וגירושין אגירושין נימא מתניתין דלא כרבי דאי כרבי[מ] האמר בתרי זימני הויא חזקה לא מיתה אגירושין וגירושין אמיתה: וכולן מותרות לבניהם או לאחיהם: מאי שנא מהא[נ] דתנן[ס] הנטען מן האשה אסור באמה ובבתה ובאחותה נשי לגבי נשי שכיחן דאזלן גברי לגבי גברי לא שכיחן אי נמי נשי דלא אסרן שכיבתן אהדדי לא קפדי אהדדי גברי דאסרן שכיבתן אהדדי קפדי אהדדי אי הכי אביו נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעי' אביו[ע] דבזיו בניה מיניה אבל בנו דלא בזיו אביו מיניה אימא לא קמ"ל:

הדרן עלך כיצד אשת אחיו

ארבעה[פ] אחין שנים מהם נשואים שתי אחיות ומתו הנשואים את האחיות הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ואם קדמו וכנסו יוציאו[צ] רבי אליעזר אומר ב"ש אומרים[ק] יקיים וב"ה אומרי' יוציאו[ר] היתה אחת מהן אסור' על האחד איסור ערוה אסור בה ומותר באחות' והשני אסור בשתיהן[ש] איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת[ת] היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה והשניה אסורה על זה איסור ערוה האסורה לזה מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה וזו היא שאמרו[א] אחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת: **גמ'** ש"מ יש זיקה דאי[ב] אין זיקה מכדי הני מתרי בתי קאתיין האי לייבם חדא והאי לייבם חדא לעולם אימא לך אין זיקה ומשום דקסבר[ג] אסור לבטל מצות יבמין דלמא אדמייבם חד מיית אידך וקמבטל מצות יבמין אי הכי תלתא נמי לא מיבעיא קאמרינן לא מיבעיא תלתא דודאי בטלה מצות יבמין אבל ד' למיתה לא חיישינן קמ"ל אי הכי אביו נמי אמר התם דכו"ע אניירושין. מגב מיתה נקט גירושין לתפי' נתגרשה כמה פעמים שריל ליגמ': **אי הכי אביו נמי.** לפ שנוי דנקט בנו לרבותא מע"ג לתסור בתוסת תניו לר' יהודה[ד] דתסינת בניהן תבל תחיין תמתי נקט מי לתו לדקדק תבל לתניו לפ:

הדרן עלך כיצד אשת אחיו חולצות ולא מתייבמות.

פירשתי לעיל (דף יח. ד"ה למעט וכו') **ועוד נפרש בגמ' גבי** פלוגתא דרב ור' יוחנן: **אי הכי תלתא נמי.** מי תמרת בשלמא יש זיקה ניחא דנקט לרבותא מע"ג דאפי' יש זיקה אלא אפי' אין זיקה אלא קסבר[ה] אסור לבטל מצות יבמין דלמא אדמייבם חד מיית אידך וקמבטל מצות יבמין אי הכי תלתא נמי לא מיבעיא קאמרינן לא מיבעיא תלתא דודאי בטלה מצות יבמין אבל ד' למיתה לא חיישינן קמ"ל אי הכי אביו נמי אמר התם דכו"ע אניירושין. מגב מיתה נקט גירושין לתפי' נתגרשה כמה פעמים שריל ליגמ': **אי הכי אביו נמי.** לפ שנוי דנקט בנו לרבותא מע"ג לתסור בתוסת תניו לר' יהודה[ד] דתסינת בניהן תבל תחיין תמתי נקט מי לתו לדקדק תבל לתניו לפ:

חמשה

וגירושין. דהכא חמת הרגניזה ומע"ה כשנתגרשה משני זה מותרת לשליש שעדיין לפ הוחזקה בחדל ריעותא תרי זימני: **לאסור בחמה ובכפה ולחופה.** כדמפרש טעמא לקמן שמא לחמר שיפא את חמה או חמה או את בתה תזנה זו עמו ובזנות קמא לפ הוה מיתסר בחמה ובקרובותיה דקי"ל (לקמן דף פז.) נושחין על התוסה ועל המפותה דלפ נחסרו קרובות חשה על החיים מע"כ קדשה לרחשונה לחישות כתיב בה וקיחה[ו] כי יקח איש את חשה ואת חמה (ויקרא כ) תבל משנשא את חמה ואת בתה עומדת הנטועת הרחשונה עליו בברת דתנן (לקמן פז.) התונם והמפתה על הנשואה חייב וה"ג שמתי מותרת לבייסם ליחוש שמא עלת זמה היה ביניהם ליפא את בנו של זה ויהא זה רגיל תלנה: **נשי לא תסרו**[ח]. שכיבת זנות הקרובה את חשתו גמורה עליו הילכך לפ קפדא חשתו ושמתה ומייתין תבל גברי לתסרי שכיבתן אהדדי לתשה המוזה לסורה לבעלה קפיד בעל ורחיק תתי מיניה: **ת"ש.** דבגברי לפ מייתין לזנות שיזה קרובו עם חשתו לתניו של מתיר נמי משתרי ותתי לבניהן ולתחיהן ולפ תני נמי לתניהן: **לא מיבעיא לתניו.** של מתיר למותרות ולפ מייתין שמא יזנה מתיר זה עמה: **דבוז מיניה.** בזה הוא מתניו ותימתו עליו:

הדרן עלך כיצד אשת אחיו

ארבעה תחין. ולא מתייבמות. מפרש טעמא בגמ' משום זיקה דכיון דתרוייהו זקיקין להתי ולהתי קמא דמייבם פגע בחמות זקוקתו דהויא כחשתו: **לאסור ערוה.** כגון חמותו ואם חמותו: **ומוסר בחופה.** דלמא לחמות זקוקה היא דערוה לאו קמיה רמיא לייבומי: **לאסור מצוה.** רמיא קמיה מדאוריימא הלכך לסור בחמות דחמות זקוקה היא: **לחופה** (ג) **כשהיא יבמתה.** (ד) (כשהיא יבמתה) אשת אחי בעלה כשנופלת עמה לייבום: **או חולצת או מתייבמת.** דלמא חמות זקוקתו היא דערוה לא רמיא קמיה: **גמ' יש זיקה.** כלומר חומרת זיקה לשויי אחות זקוקתו כאחות אשתו. ובמס' נדרים (דף עב.) פליגי בה אליבא דמ"ל זקוקתו כאשתו להפרת נדריה ולאסור קרובות ואיכא למ"ד אין זיקה ובפרקין לעיל (דף יח:) אילפוניו בה רב הונא ורב יהודה: **מאחי נפי.** מנאי אחין נפלו: **מיים אידך.** ונפלה קמיה דהאי ונפקא משום אחות אשתו בלא חליצה ויבום הלכך אמרי' להו תלוהו דאי נמי מיית אידך אח לבתר חליצה דאר הלי מוכן ואלך לה: **תלתא נמי.** מאי שנא דנקט ד' אחין אי אמרת בשלמא יש זיקה אשמעי' רבותא דאע"ג דתרי אחי נינהו ולא בלימת זיקתו דקאת דמייבם דמיגיו למימר ההיא דאמי ואחותה קמי אחיו ואפ"ה אסור וכ"ש שלשה אחין ד' משם גשותים אחי אחיות ומתו ונפלו אחיות לפני זה שתיהן אסורות לתרוייהו עליה דאי זיקתו ממורה וכי נסיב הוי פגע בחמות זקוקתו אלא אי משום גיבוי מצות יבמין אפי' תלתא נמי משתרי ואמאי תני לבניהן ולאחיהן ולא תני נמי לאחיהן: **לא מיבעיא לאחיו.** של מתיר למותרות ולא אפשר דלא אמרינן ליה דיחלוץ לצרות שהיא חליצה מעולה מן האחיות. אבל היכא דליכא צרות לא אפשר דלא למחלץ לאחיות. והוי יודע דאליבא דרב דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על האחין שתי האחיות כל אחת מהן צריכה חליצה משני האחין. ולפי דעתי הלכתא כרב בהא אע"ג דפליג עליה שמואל דקי"ל הלכתא כרב באסורא וראיה לדבר פסק זה ממה שפירש הרב אלפס [בס"פ ר"ג] גבי פלוגתא דרבי ורבנן כשקדשה לשם יבמות דרבנן כרב ור' כשמואל וקי"ל כרבנן ורב אשי נמי אמר התם דכו"ע דוקא בדליכא צרות אבל בדאיכא צרות כיון דחליצת צרות מעולה מאחרות חלץ לצרות ולא לאחיות דקי"ל כשמואל דאמר ב' יבמות הבאות מב' בתים חלץ (ליבמות) [לאחיות] לא נפטרו הצרות לצרות נפטרו אחיו' דלא אלימא זיקה לשוויה צרה כערוה ומ' אי חלץ לאחיות אחני למפטר נפשה. אבל לכתחלה אמרינן ליה דיחלוץ לצרות שהיא חליצה מעולה מן האחיות. אבל היכא דליכא צרות לא אפשר דלא למחלץ לאחיות. והוי יודע דאליבא דרב דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על האחין שתי האחיות כל אחת מהן צריכה חליצה משני האחין. ולפי דעתי הלכתא כרב בהא אע"ג דפליג עליה שמואל דקי"ל הלכתא כרב באסורא וראיה לדבר פסק זה ממה שפירש הרב אלפס [בס"פ ר"ג] גבי פלוגתא דרבי ורבנן כשקדשה לשם יבמות דרבנן כרב ור' כשמואל וקי"ל כרבנן ורב אשי נמי אמר התם דכו"ע

מסורת הש"ס

ו) לקמן סד: ב"מ קו: [עירובין לו. כתובות מג.]. ז) [ל"ל דתניא]. ח) לקמן לו. [תוספתא פ"ד], ד) [גיר' העניך מזון], ט) לעיל יח. כג: מ: עדיות פ"ה מ"ה. י) ע' תוס' לקמן כח. ד"ה רבי תניעזר], ו) ל"ל יקיימו, כ) [לקמן כח.], ט) [לעיל כ. לקמן כח: סנהדרין נג.], י) לעיל כ., ל) [לעיל יח.], מ) [סס], מ) [לעיל כד:], נ) [לעיל כה. כה:], ס) [ע"ג], ע) ל"ל ואפ"ה אסר יקח, פ) בדפו"ר ליתא מילת אחותה, צ) [רש"י מח"ו], ק) [לעיל ד. לקמן לו.].

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דבזיו מיניה בוש הוא בו'. עי' נזה טו ע"ג תוד"ה תפילו ילדה:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה נשי לפ תסרו שכיבתן שכיבת זנות הקרובה לא אסרו את אשתו גמורה: (ו) רש"י ד"ה תמותה של עריה כשהיא כל"ל ותיבות אחותה כשהיא יבמתה נמחק:

מוסף רש"י

הנטען מן האשה. נתגרד ויצא עליו קול (לקמן צז:). **הדרן עלך כיצד**

ארבעה אחין כו' ומתו הנשואים את האחיות. ונפלו אחיהן יתד לפני המתין, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. משום דתכוויהו זקיקי ליה לתתי ותכוויהו זקיקי ליה לתתי ותי נפיק מהא קל פגע בחמות זקוקתו (לעיל יח.). **איסור מצוה ואיסור קדושה.** יבמה שנפלה לפני יבם ואיתה תסורה עליו משום מלוה (שניות מדברי סופרים) ולו משום קדושה (שלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט) חולצת ולא מתייבמת. ואיכא יוחנן בעלה כלוס, קל על גב דגבי מיניי כריתות קיימא לן מגזה שוה דעליה דיוחנן אימעו בעלה כלוס טפי תליא, התם הוא דתסורה ליה לישוב תמור דלפ תפסי ביה קדושי, אבל תיסור מלוה לו קדושה דבעות קדושין גינהו, מרבינן מינמתו יבמתו, יש לך אחרת שעולה העערה לאחין ואינה עולה ליבום, ואתו זו אחיי לאחין (סנהדרין נג.) ותם אינה תאחת תסורים על האחד תיסור מלוה, אינו מוצר בתחומה, הואיל ואינו מצוה, תיסור קמיה, דע"י אחד אחות זקוקתו, הלכך בעו תלינה (לקמן כח:). **אחותה.** של ערוה, **כשהיא יבמתה.** כגון שנפלו שני אחיות משני אחין, שהמת תסורה משום ערוה, כגון שהיא בעלה של אחת מהן ומתו, או חולצת או מתייבמת. אחות הערוה דלפ פגע בחמות זקוקתו, משום דערוה לאו זקוקתו היא (לעיל כ.).

תוספות ישנים

ש"מ יש זיקה. וע"ת ג"כ נאחין נאחות ונייבם נאחת וי"ל גזרה לאחת מייבם והדר מיבן וכי מייבם פגע בחמות זקוקתו. ולפ הניחל דקיימא ש"מ יש זיקה ג"כ אין לגזור לאחת מייבם כדאיתא בטעם על זיקה פסוקה הוא ולפ יטעו כמו שפירש בקונטרס בפ"ב. וי"ל דטעמא דכיון שנאסרה עליו שעה אחת אוב לה היתר עולמית ול"ת לרב דלפ סבר כן בקונטרס (דף כז:) מאי לימא לסיומי. וי"ל ד"מ מוקים לה להך מתנה כר' אלעזר דאמר אפי' הכא לפ יתיר אלא בשעה אחת אוב לה היתר עולמית ול"ת לרב דלפ סבר כן בקונטרס (דף כז:) מאי לימא לסיומי. וי"ל דטעמא דכיון שנאסרה עליו ש